

Realizacja Programu Usuwania Azbestu w Gminie Cmolas

Opracowanie Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Cmolas związane jest z realizacją zapisów zawartych w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (w skrócie POKzA). Krajowy program został przyjęty przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej dnia 14 lipca 2009 uchwałą nr 122/2009 (zmienioną uchwałą nr 39/2010 z 15 marca 2010 r.) zwany dalej POKzA, którego celem jest:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Do zadań nadzorowanych przez Wójta Gminy Cmolas zgodnie z POKzA należą:

- 1) gromadzenie informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego www.bazaazbestowa.pl,
- 2) przygotowywanie i aktualizacja programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- 3) organizowanie szkoleń lokalnych w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości bez korzystania z usług wyspecjalizowanych firm,
- 4) organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie,
- 5) inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest,
- 6) współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest oraz urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest,
- 7) współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest,
- 8) współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu,
- 9) współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

Jedyną metodą unieszkodliwiania odpadów azbestowych dopuszczoną w Polsce przez obowiązujące ustawodawstwo jest ich składowanie. Odpady azbestowe mogą być deponowane jedynie na składowiskach odpadów niebezpiecznych przeznaczonych wyłącznie do składowania odpadów azbestowych, na wydzielonych częściach składowisk odpadów niebezpiecznych oraz na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne pod warunkiem, że spełnione zostały warunki techniczne dotyczące bezpiecznego składowania odpadów azbestowych.

Zadania wynikające z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 przewidują udział i współpracę administracji centralnej (Rada Ministrów, Minister Gospodarki, Główny Koordynator), administracji na szczeblu wojewódzkim (samorząd województwa) i lokalnym (samorząd powiatowy i gminny), a także udział organizacji pozarządowych.

Zgodnie z obowiązującym prawem krajowym i Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 do końca 2032 roku musi zakończyć się proces usuwania i utylizacji wyrobów zawierających azbest.

Harmonogram realizacji Programu usuwania azbestu z terenu Gminy Cmolas składa się z 3 etapów:

etap I: w okresie 2012-2013

Cel krótkookresowy: przygotowanie dokumentacji azbestowej utylizacja 5% materiałów zawierających azbest,

etap II: w okresie 2014-2022

Cel średniookresowy: pozyskiwanie dotacji na utylizację utylizacja 45% materiałów zawierających azbest,

etap III: w okresie 2023-2032

Cel długookresowy: pozyskiwanie dotacji na utylizację utylizacja 50% materiałów zawierających azbest.

Program usuwania azbestu dla Gminy Cmolas stanowi istotny dokument w procesie pozyskiwania środków finansowania działań związanych z oczyszczeniem terenu z wyrobów zawierających azbest. Proces usuwania azbestu jest złożony i wymaga zastosowania określonych procedur, które zakładają znaczne nakłady finansowe. Dlatego bardzo ważne jest pozyskiwanie jak najszerszego wsparcia finansowego w celu usuwania wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz sukcesywnej kontroli i oceny zanieczyszczenia środowiska azbestem.

W każdym województwie WFOŚiGW przygotowują na wzór NFOŚiGW listy zadań priorytetowych, które mogą być dofinansowywane z ich środków oraz zasady i kryteria, które będą obowiązywać przy wyborze zadań do realizacji. Narodowy i Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach zadań priorytetowych zakłada usuwanie oraz unieszkodliwienie azbestu. Pomoc finansowa Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej może przyjmować jedną z form: preferencyjnej pożyczki, w tym pożyczki pomostowej, dotacji, częściowego umorzenia przyznanej pożyczki, dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych, kredytu w bankowych liniach kredytowych.

W 2024 i 2025 r. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie nie ogłosił naboru wniosków na dofinansowanie usuwania wyrobów azbestowych przez gminy.

Początkiem 2025 roku mieszkańcy Gminy Cmolas dokonali inwentaryzacji wyrobów oceniając ich pod względem stopnia pilności do usunięcia. Zastosowano trzystopniową skalę:

Stopień pilności I: od 120 punktów, wymagane pilne usunięcie, lub zabezpieczenie,

Stopień pilności II: 95-115 punktów, ponowna ocena stanu wymagana w ciągu 1 roku,

Stopień pilności III: do 95 punktów, ponowna ocena stanu wymagana w ciągu 5 lat.

Większość wyrobów kwalifikowała się do III stopnia pilności.

Realizując program w 2023r. unieszkodliwienie 1 tony wyrobów azbestowych kosztował 409,32 zł brutto. W 2023r. unieszkodliwiono 106,82 ton wyrobów azbestowych. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 43 723,56 zł z udziałem środków udostępnionych przez NFOŚiGW w kwocie 32 792,67 zł oraz środków udostępnionych przez WFOŚiGW w Rzeszowie w kwocie 4372,35 zł.

Tabela nr 2 przedstawia ilość wyrobów azbestowych unieszkodliwionych i pozostałych do unieszkodliwienia wyrażona w kilogramach. Do unieszkodliwienia z terenu Gminy Cmolas zostało 2 070 ton odpadów. Zgłoszonych do usunięcia jest około 180 ton. W budżecie Gminy na ten cel w 2025r. zabezpieczone jest 70 tys. zł.

Tabela 2. Ilość wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych na terenie Gminy Cmolas (stan na 01.09.2025r.).

Lp.	zinwentaryzowane			unieszkodliwione			pozostałe do unieszkodliwienia		
	razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
1	2 652 705	2 642 056	10 649	582 075	581 275	800	2 070 631	2 060 782	9 849

Tabela 3. Ilość wyrobów zgłoszonych do odebrania z terenu gminy w latach 2023-2025 stan na 30.08.2025r.

Rok	Ilość zgłoszonych wyrobów w m ²	Ilość zgłoszonych wyrobów w kg
2023	3091 m ²	46 365 kg
2024	5889 m ²	88 335 kg
2025	2983 m ²	44 745 kg

WÓJT
Bernadetta Wołak-Postuszny

